

การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

The Learning Resources Administration of Schools in the Mae Na Chon Network
Group Under the Chiang Mai Primary Education service Area Office 6

เกล็ดดาว สุริยะชัยพันธ์ Kleddao Suriyachaipan
ธีระภัทร ประสมสุข Teerapat Prasomsuk
เสกชัย ชมบุญชู Sekchai Chompoonuch
จันทรวาย ยมสูงเนิน Janchai Yomsungnern
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
North-chiang mai university
G653302050@northcm.ac.th

Received 2024/03/07

Revised 2024/08/09

Accepted 2024/08/18

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 รูปแบบการวิจัยผสมผสานประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 140 คน และและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม รองลงมาด้านการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร คือ วิเคราะห์สภาพของโรงเรียนโดยใช้หลักการ SWOT Analysis ในการบริหารแหล่งเรียนรู้

ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน นิเทศ กำกับ ติดตามผล การบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยใช้หลักการบริหาร PDCA สรุปประมวลผลผ่านระบบ Online Website / Page Facebook โดยใช้ Application ผ่านระบบมือถือ และคอมพิวเตอร์ เปิดโอกาสให้โรงเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมประเมินผล และร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมพื้นที่ มีแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลที่ทันสมัย พร้อมให้บริการ ต่อ ครูผู้สอน และนักเรียน

คำสำคัญ : การบริหารแหล่งเรียนรู้, โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร.

Abstract

This research aimed to 1) study the learning resource management of schools in the Mae Na Chon network, 2) study the development guidelines for learning resource management of schools in the Mae Na Chon network under the Office of the Primary Educational Service Area, Chiang Mai, Area 6. The research design was mixed research. The population used in the research was 140 school administrators, teachers, and school board members, and 5 qualified persons, who were specifically selected. The research instruments were questionnaires and structured interviews. The statistics used for data analysis were percentages, means, and standard deviations. Data from the interviews were synthesized regarding the development guidelines for learning resource management of schools in the Mae Na Chon network under the Office of the Primary Educational Service Area, Chiang Mai, Area 6.

The results of the research found that

1) The overall learning resource management of schools in the Mae Na Chon network was at a high level. Considering each aspect, it was as follows: participatory management, learning resource management planning, monitoring, reviewing, supervising, and following up on learning resource management, implementing the plan, summarizing and reporting the results of learning resource management, and using technology in learning resource management, respectively. 2) The development guidelines for learning resource management of schools in the Mae Na Chon network were analyzed by using SWOT Analysis principles in learning resource management. Implement the plan, create a project to develop learning resources within the school, supervise, monitor and follow up on the management of learning resources using the PDCA management principle by giving the school and community an opportunity to

participate in expressing their opinions, jointly evaluating and jointly developing learning resources.

Keywords: learning resource management, schools in the Mae Najorn network group

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 มาตราที่ 25 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการดำเนินงานการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ทั่วถึง และพอเพียง โดยนัยของมาตราดังกล่าว ต้องการให้สังคมไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ของบุคคลในรูปของแหล่งการเรียนรู้ที่บุคคลสามารถจะเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายกว้างขวาง และมีมากพอเพียงที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ ไม่ว่าจะการเรียนรู้นั้นเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาในรูปแบบใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ก็ต้องมีแหล่งเรียนรู้ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าในขอบเขตของโรงเรียน ในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กล่าวถึงแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นถึงความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้เหล่านี้ ซึ่งแท้ที่จริงอยู่รอบ ๆ ตัวเรา นี้เอง เป็นที่ที่เราคุ้นเคย และสัมผัสอยู่ตั้งแต่เกิดจนตาย (ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์, 2552, ออนไลน์)

แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญมาก เพราะเป็นแหล่งรวมขององค์ความรู้ที่หลากหลายพร้อมที่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเชื่อมโยงให้สถานศึกษา ชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาแก่บุตรหลานของตนเอง เป็นแหล่งข้อมูลที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข เกิดความสนุกสนานและมีความสนใจที่จะเรียนรู้ ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการได้คิดเอง ปฏิบัติเองและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเข้าร่วมกิจกรรมและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทำให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตนเอง มองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงปัญหาในชุมชนของตน พร้อมทั้งจะเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต (ธัญรัตน์ บุตรพรหม, 2561, 24)

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ซึ่งมี 11 โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านแม่นาจร โรงเรียนบ้านแม่ชา และโรงเรียนบ้านแม่เอาะ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยผา โรงเรียนบ้านสบแม่รวม โรงเรียนบ้านแม่หอย โรงเรียนบ้านนาฮ่อง โรงเรียนบ้านแม่มุ โรงเรียนบ้านแม่วาก โรงเรียนบ้านแม่มะลอ และโรงเรียนบ้านสบวาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 ปีการศึกษา 2566) พบว่ามีข้อจำกัดในการบริหาร

แหล่งเรียนรู้ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอและเทคโนโลยีล้ำสมัย การปรับปรุงที่แนะนำรวมถึงการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี และการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น (SAR, 2565)

ผู้วิจัยสนใจศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในกลุ่มโรงเรียนแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำนวน 6 ด้าน คือ 1.ด้านการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ 2.ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 3.ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ 4.ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ 5.ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 6.ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ในปีการศึกษา 2566 ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 11 คน ครูผู้สอนจำนวน 118 คน และกรรมการสถานศึกษาจำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 140 คน โดยคัดเลือกประชากรจากจำนวนทั้งหมด

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้บริหารโรงเรียน ทั้งหมด 5 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 5 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ฉบับที่ 1. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีเนื้อหาและรูปแบบ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ /อายุ/ ตำแหน่ง /วุฒิการศึกษา / ประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1.ด้านการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ 2.ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 3.ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ 4.ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ 5.ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 6.ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้

ฉบับที่ 2. เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) เกี่ยวกับแนวทางการ พัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ซึ่งขั้นตอนการสัมภาษณ์จะดำเนินการหลังจากเก็บข้อมูลชุด แรกและวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ขั้นตอนเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน

แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล / ตำแหน่ง / สถานที่ ทำงาน / วันเวลาที่ทำการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย ด้านการวางแผนบริหาร แหล่งเรียนรู้ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่ง เรียนรู้ ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้าน การใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้ รวมถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 1 การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย องค์ประกอบเพื่อทำนियามศัพท์ในการวิจัย ซึ่งเป็นนियามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อ คำถาม

2. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความ ตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยพิจารณาข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูในโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพทาง การศึกษาถวัลยาพัฒนา ซึ่งประกอบไปด้วย โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม และโรงเรียนบ้านแจ่มหลวง

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ (Try Out) แล้ว มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

9. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยต่อไป

ขั้นที่ 2 การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

นำประเด็นคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านของ ด้านการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามชุดแรก มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษารายละเอียดของแบบสอบถามที่นำไปเก็บข้อมูลจากประชากร

ตอนที่ 2 พิจารณาค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดในแต่ละด้านจากประเด็นคำถามในตอนต้นของแบบสอบถามมากำหนดเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไข ให้ความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

2.2 นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 มาวิเคราะห์ ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการนำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยเทคนิค IOC (Index of Item-objective Congruence) โดยพิจารณาจากค่า IOC ที่มากกว่า 0.6 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 97) โดยผลการตรวจสอบ IOC มีค่าเท่ากับ 0.96

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หรือความสอดคล้องภายในด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้อำนวยการโรงเรียน และครู จำนวน 30 คน จากโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพทางการศึกษากัลยาณวิวัฒนา ซึ่งประกอบไปด้วย โรงเรียนบ้านขุนแม่รวม และโรงเรียนบ้านแจ่มหลวง โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าแอลฟาตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 99) โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.97 จึงถือว่ายอมรับได้ จึงดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไป

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและมีความสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

การวิจัย “การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6” ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า

การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า

1. ด้านการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ แนวทางการพัฒนา คือ ดำเนินการวิเคราะห์สภาพของโรงเรียนโดยใช้หลักการ SWOT Analysis หาจุดแข็ง จุดอ่อนในการบริหารแหล่งเรียนรู้ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน จัดสรรงบประมาณบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการให้ชัดเจน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว

2. ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ตามปฏิทินที่กำหนด จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน กำหนดนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เหมาะสม นักเรียนสามารถค้นคว้าองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

3. ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการบริหารแหล่งเรียนรู้เป็นระยะๆ ตามปฏิทินปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ทำแบบสำรวจวัดผลความพึงพอใจต่อแหล่งเรียนรู้ โดยใช้หลักการบริหาร PDCA มาใช้ในการขับเคลื่อนกระบวนการ

ทบทวน ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล เพื่อพัฒนาต่อยอดต่อไป นำผลที่ได้มาบันทึกข้อมูลลงในระบบสื่อ electronic บันทึก file ในระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบ มีการประมวลผลการดำเนินงานกิจกรรมที่ถูกต้อง ชัดเจน เชื่อถือได้ โดยผ่านระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมที่ทันสมัย

4. ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศจัดระบบเอกสาร และระบบสื่อ electronics บันทึกข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนผ่านระบบ Online Website หรือ Page Facebook โดยใช้ Program ที่เป็นทั้งระบบ Application ผ่านระบบมือถือ และคอมพิวเตอร์ สามารถสรุปประมวลผลได้อย่างรวดเร็วทันต่อความต้องการแบบ Real Time เป็นข้อมูลเป็นปัจจุบันทันสมัย นำเผยแพร่ต่อสาธารณชนและช่อง Cementation เป็น Feedback กลับมาเพื่อพัฒนาต่อยอดต่อไป รวมทั้งมีการรายงานผลทุกไตรมาส 3 เดือน 1 ครั้งเพื่อรวบรวมฐานข้อมูลระบบสารสนเทศในการปรับปรุงใหม่ตลอด 4 ไตรมาส

5. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีแนวทางการพัฒนา คือ จัดตั้งเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงภาคเอกชน และหน่วยงานต่างๆ เปิดโอกาสให้คณะครู บุคลากร นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น กำหนดเป้าหมาย นโยบายการบริหารแหล่งเรียนรู้ ร่วมประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ และร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

6. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลของโรงเรียนให้ทันสมัย พอเพียง เหมาะสมกับระดับการศึกษา พร้อมให้บริการต่อคณะครู และนักเรียน พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน คณะครู และนักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ จัดงบประมาณซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด ให้สามารถใช้การได้ดี

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลข้อที่ 1 การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า

1. ด้านการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าโรงเรียนมีการกำหนดโครงการ แผนงาน กิจกรรม และระยะเวลาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการประชุมชี้แจงให้ความรู้แก่บุคลากรครู และชุมชนในการบริหารแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งจัดตั้งคณะทำงานบริหารแหล่งเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับวันชัย ไชยชนะ (2565:70) พบว่า ด้านการวางแผน มีการกำหนดนโยบายรัฐ ระเบียบกฎหมายและเป้าหมายในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ กำหนดปฏิทินในการปฏิบัติใน

ขั้นตอนต่าง ๆ สํารวจแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้โดยแยกตามประเภทของแหล่งเรียนรู้

2. ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนมีการประสานงานกับชุมชน หน่วยงาน และองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ วันชัย ไชยชนะ (2565:70) พบว่า ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน มีการจัดทำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ให้บุคลากรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ จัดทำคู่มือประกอบการบริหารแหล่งเรียนรู้

3. ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า ครู นักเรียน และชุมชน มีส่วนร่วมในการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายจากที่ได้กำหนดไว้ และติดตามการดำเนินงานตามโครงการ แผนงาน กิจกรรมด้านการบริหารแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ ศศิมาภรณ์ แสงโอภาส (2558:88) พบว่า ด้านการตรวจสอบ ทบทวนกำกับติดตาม มีการประเมินผล และสรุปผลการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างชัดเจน และเป็นระบบ

4. ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การใช้แหล่งเรียนรู้ต่อสาธารณชน ครู และชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ พร้อมทั้งนำผลการสรุป รายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในปีการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับ กัญเกียรติ แดงสีดา (2563:70) พบว่า ด้านการสรุป รายงานผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ปรับปรุง และแก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษานำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสถานศึกษาเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การใช้แหล่งเรียนรู้แก่สาธารณชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Infographic, Website, Facebook และสถานศึกษานำผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ มาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

5. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า ผู้บริหาร คณะครู และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน คิวิวิเคราะห์ ตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากร และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิด ประชุม อภิปรายกันอย่างมีอิสระ ในการแก้ปัญหาระหว่างการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ นาฎยา แสงพระอินทร์ (2564:80) พบว่า มีส่วนร่วมในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากครูได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้แหล่งเรียนรู้ จึงมีการนำนักเรียนไปใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนและจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับ วันชัย ไชยชนะ (2565:63) พบว่า ทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง และตรวจสอบซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อไป

6. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู ผ่านทางระบบ Social Media ส่งเสริมให้บุคลากรครู และนักเรียนใช้คอมพิวเตอร์ได้เต็มตามศักยภาพ และมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ วิเคราะห์ และตัดสินใจเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับ กุ้เกียรติ แดงสีดา (2563:70) พบว่า ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Do) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสถานศึกษานำเครื่องมือสื่อสารในรูปแบบดิจิทัล มาใช้ในการบริหารแหล่งเรียนรู้ เช่น Line, Facebook และสถานศึกษานำคอมพิวเตอร์เข้ามามีใช้ในการค้นหา ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

อภิปรายผลข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า

1. ด้านการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ แนวทางการพัฒนา คือ ดำเนินการวิเคราะห์สภาพของโรงเรียนโดยใช้หลักการ SWOT Analysis หาจุดแข็ง จุดอ่อนในการบริหารแหล่งเรียนรู้ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน จัดสรรงบประมาณบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการให้ชัดเจน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพร ภูมิพลับ (2564:111) พบว่า ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้เป็นการวางแผนที่ทำให้รู้แนวปฏิบัติงานในอนาคต ช่วยให้องค์กรลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน เป็นหลักให้ผู้ดำเนินงานได้นำไปปฏิบัติให้ถูกต้องผู้บริหารควรส่งเสริมให้คณะกรรมการและบุคลากรเก็บรวบรวมข้อมูลของแหล่งเรียนรู้ ทำการ SWOT บริบทของสถานศึกษา หรือวิชาที่ทำการสอน เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และอุปสรรค นำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา

2. ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ แนวทางการพัฒนา คือ ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ตามปฏิทินที่กำหนด จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน กำหนดนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เหมาะสม นักเรียนสามารถค้นคว้าองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน สอดคล้องกับ รัชดาวรรณ ทองดา (2559:45) พบว่า ด้านการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ควรจัดตั้งคณะผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ และควรจัดตั้งผู้รับผิดชอบดูแลด้าน

ระบบสารสนเทศของแหล่งเรียนรู้ โรงเรียน และชุมชนควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก โรงเรียนควรกำหนดแหล่งเรียนรู้ โดยแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และควรจัดทำระบบสารสนเทศ

3. ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ แนวทางการพัฒนา คือ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการบริหารแหล่งเรียนรู้เป็นระยะๆ ตามปฏิทินปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ทำแบบสำรวจ วัดผล ความพึงพอใจต่อแหล่งเรียนรู้ โดยใช้หลักการบริหาร PDCA มาใช้ในการขับเคลื่อนกระบวนการ ทบทวน ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล เพื่อพัฒนาต่อยอดต่อไป นำผลที่ได้มาบันทึกข้อมูลลงในระบบ สื่อ electronic บันทึก file ในระบบคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบ มีการประมวลผลการดำเนิน กิจกรรมที่ถูกต้อง ชัดเจน เชื่อถือได้ โดยผ่านระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมที่ทันสมัย สอดคล้อง กับ กู้เกียรติ แดงสีดา (2563:70) พบว่า ด้านตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Check) ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการ และแต่งตั้งผู้มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยี เข้าร่วมนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ในระยะก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้แหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษา โดยกำหนดกระบวนการและเกณฑ์การนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษา มีการประเมินแบบ 360 องศา โดยเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมประเมินการบริหาร แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น Google Form, QR-Code ตาม สภาพความเป็นจริง จัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อหาประสิทธิภาพการบริหารแหล่ง เรียนรู้ภายในสถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคคลและหน่วยงานภายนอกศึกษาดูงาน แหล่ง เรียนรู้ภายในสถานศึกษา และจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา มีการประชุมทบทวน วิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไข สสำรวจความพึงพอใจการบริหาร แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และหลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือใน การสำรวจแหล่งเรียนรู้

4. ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ แนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาระบบ ฐานข้อมูลสารสนเทศจัดระบบเอกสาร และระบบสื่อ electronics บันทึกข้อมูลสารสนเทศของ โรงเรียนผ่านระบบ Online Website หรือ Page Facebook โดยใช้ Program ที่เป็นทั้งระบบ Application ผ่านระบบมือถือ และคอมพิวเตอร์ สามารถสรุปประมวลผลได้อย่างรวดเร็วทันต่อความ ต้องการแบบ Real Time เป็นข้อมูลเป็นปัจจุบันทันสมัย นำเผยแพร่ต่อสาธารณชนและช่อง Cementation เป็น Feedback กลับมาเพื่อพัฒนาต่อยอดต่อไป รวมทั้งมีการรายงานผลทุกไตรมาส 3 เดือน 1 ครั้งเพื่อรวบรวมฐานข้อมูลระบบสารสนเทศในการปรับปรุงใหม่ตลอด 4 ไตรมาส สอดคล้องกับ กู้เกียรติ แดงสีดา (2563:70) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า

ด้านการสรุป รายงานผล ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Action) สถานศึกษาควรแต่งตั้ง คณะกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ร่วมกับเครือข่ายโรงเรียน ประชุมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา บริบทของสถานศึกษา สภาพความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน เพื่อนำผลจากการนิเทศ กำกับ ติดตามมาปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษาในรูปแบบสื่อดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ เป็นปัจจุบันและทันสมัย จัดทำข้อเสนอแนะตามความเป็นจริงในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้เป็นข้อมูล ในการตัดสินใจ และจัดทำรายงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในรูปแบบที่ หลากหลาย เช่น เอกสารรูปเล่ม, E-book, Facebook

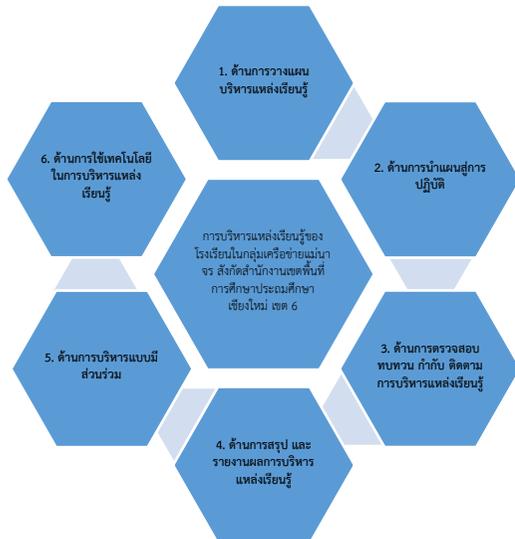
5. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม แนวทางการพัฒนา คือ จัดตั้งเครือข่ายการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วน รวมถึงภาคเอกชน และหน่วยงานต่างๆ เปิดโอกาสให้คณะครู บุคลากร นักเรียน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น กำหนดเป้าหมาย นโยบายการบริหารแหล่งเรียนรู้ ร่วมประเมินผลการบริหาร แหล่งเรียนรู้ และร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน สอดคล้องกับ ปัทมา จันปัญญา (2561:74) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนของ โรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่าควรมีการกำหนดนโยบายการจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งจะต้องมีความ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งครู นักเรียน และผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และมีส่วนร่วมในการประเมินแหล่งเรียนรู้

6. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้ แนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาแหล่ง เรียนรู้ดิจิทัลของโรงเรียนให้ทันสมัย พอเพียง เหมาะสมกับระดับการศึกษา พร้อมให้บริการต่อคณะ ครู และนักเรียน พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน คณะครู และ นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ จัดงบประมาณซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด ให้ สามารถใช้งานได้ดี สอดคล้องกับ กุ้เกียรติ แดงสีดา (2563:70) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการ บริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1 พบว่า ควรมีการวางแผนให้บุคลากรในสถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอน สร้างความเข้าใจการนำข้อมูลใน Big Data ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จัดสรรงบประมาณ ดำเนินโครงการจัดหาอุปกรณ์ และเครื่องมือในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่าง เหมาะสม สถานศึกษาควรจัดอบรม การใช้สื่อเทคโนโลยี การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่ เหมาะสมกับการจัดการเรียน การสอนให้กับบุคลากร จัดกิจกรรมศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ภายใน

สถานศึกษาต้นแบบ ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สถานศึกษา จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ปรับปรุงห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีที่ ทันสมัยมาสนับสนุน อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในรูปแบบสื่อดิจิทัล อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ เป็นปัจจุบันและทันสมัย

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัย “การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ด้านการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ วิเคราะห์สภาพของโรงเรียนโดยใช้หลักการ SWOT Analysis หาจุดแข็ง จุดอ่อนในการบริหารแหล่งเรียนรู้ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้เป็น **ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ** ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ตามปฏิทินที่กำหนด จัดทำโครงการ **พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน** กำหนดนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เหมาะสม **ด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้** มีแนวทางการพัฒนา แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการบริหารแหล่งเรียนรู้เป็นระยะๆ **ด้านการสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้** มีแนวทางการพัฒนา โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศจัดระบบเอกสาร และระบบสื่อ electronics บันทึกข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนผ่านระบบออนไลน์ **ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม** มีแนวทางการพัฒนา จัดตั้งเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงภาคเอกชน และหน่วยงานต่างๆ เปิดโอกาสให้คณะครู บุคลากร นักเรียน และคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความ
คิดเห็น **ด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้** มีแนวทางการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ดิจิทัล
ของโรงเรียนให้ทันสมัย พอเพียง เหมาะสมกับระดับการศึกษา พร้อมให้บริการต่อคณะครู และ
นักเรียน

สรุป และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ทราบข้อมูลการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายแม่นาจร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 และแนวทางในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของ
โรงเรียน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พัฒนาดีขึ้นทั้งทางด้านคุณภาพ ปริมาณ และ
สิ่งแวดล้อม โดยผ่านกระบวนการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ การนำแผนสู่การปฏิบัติ การตรวจสอบ
ทบทวน กำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ การสรุป และรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ การ
บริหารแบบมีส่วนร่วม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการบริหารแหล่งเรียนรู้ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่
กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ควรจัดสรรงบประมาณพัฒนา
และปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมพื้นที่ พร้อมให้บริการ และเชื่อมต่อ
ระหว่างนักเรียน และครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณการบริหารแหล่งเรียนรู้ บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี
ของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี
3. โรงเรียนควรดำเนินการวิเคราะห์สภาพของโรงเรียนโดยใช้หลักการ SWOT Analysis หา
จุดแข็ง จุดอ่อนในการจัดทำแผนปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจรโดยใช้ทฤษฎี
เชิงระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6
2. ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแม่นาจร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

References

กมลพร ภูมิพลับ. (2562). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. *วิทยานิพนธ์ หลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี.

- กู่เกียรติ แดงสีดา. (2563). ยุคดิจิทัลกับแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1. *วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุตรดิตถ์.*
- อัญรัตน์ บุตรพรหม. (2561). การพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.*
- นาฎยา แสงพระอินทร. (2564). ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ปัทมา จันปัญญา. (2561:72-75). การศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รัชดาวรรณ ทองดา. (2559:43-47). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านพันเสด็จนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- วันชัย ไชยชนะ. (2565). การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบัว 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.*
- ศศิมาภรณ์ แสงโสภาส. (2558). การนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6. *ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2566. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6.*